



# Filmperler til folket

Publiceret 20/11/2020 i Kultur/Filmaf **Frederik Bojer Bové**

**FILM // ANMELDELSER: I et år hvor der af logiske grunde har været mindre plads i biograferne har streaming-tjenester taget over med de aller smalleste film. Frederik Bové anmelder tre kunstfilm fra Blockbusters afdeling Filmperler.**

Det har været et hårdt år for filmfestivaler og for biograferne generelt, så det er ikke så mærkeligt, at der har været mindre plads til de helt smalle film i biograferne.

Dem der ikke engang kan trække en lille distribution som den nordmakedonske – og fremragende – [Gud eksisterer, hendes navn er Petrunya](#), men som ville være blevet vist på filmfestivalerne en gang eller to.

Streaming-sider som Filmstriben, MUBI og Filmperler hos Blockbuster er efterhånden ret gode til at tilbyde lidt ekstra.

Det benyttede jeg mig af over den sidste uge

Men så er det heldigt at streaming-sider som Filmstriben, MUBI og Filmperler hos Blockbuster efterhånden er ret gode til at tilbyde lidt ekstra. Det benyttede jeg mig af over den sidste uges tid til at se, hvad der ellers nok havde været tre festival-perler.

# Her Smell



Indie-instruktøren Alex Ross Perry har allerede været lidt af en festival-succes herhjemme. CPH:PIX viste hans indie-gennembrud *The Color Wheel* i 2013, og fulgte op i 2015 med en hel lille Ross Perry serie, der bl.a. viste hans to første samarbejder med Elizabeth Moss (*Mad Men*, *The Handmaids Tale*) *Listen Up Philip* og *Queen of Earth*, hvortil instruktøren også var inviteret og fortalte om sine idéer.

Ross Perrys filmografi kredser rigtig meget om mennesker fanget i selvdestruktive rutiner, forstærket af “enablende” og nærmest incestuøse sociale cirkler. Det var eksplicit i *The Color Wheel*, der kulminerede med, at det prætentløse søskendepar havde sex på en sofa. Hans hovedpersoner sidder fast i fortid og destruktive relationer.

## Ross Perry er ret god til det der med voksne som nægter at forlade deres barndomsfantasier.

Ligeledes har han fokuseret meget på kunstnere – forfattere i *Listen Up Philip*, malere i *Queen of Earth* – og hvordan det at have kunstnerisk talent, det at være i stand til at omforme sine problemer til kunst og fantasi, og til at skabe nye verdener og fortællinger, ikke nødvendigvis betyder, man er bedre til at håndtere sine problemer. Måske snarere tværtimod ... Man risikerer at sidde fast i sine selvskabte fantasiverdener.

Måske var det derfor Alex Ross Perry fik jobbet som manuskriptforfatter på det af hans projekter som er kommet absolut bredest ud: Disneys Peter Plys reboot *Christopher Robin*. Ross Perry er ret god til det der med voksne, som nægter at forlade deres barndomsfantasier.

Det tema folder han ud igen i *Her Smell*, som sammen med *Listen Up Philip* er hans absolut største og mest ambitiøse film. Denne gang handler det om musikverdenen.

Becky Something (Moss) er forsanger i bandet Something She, der opnår stor succes og magasinforsider med en alt-rock-agtig lyd, men som i løbet af filmen falder mere og mere fra hinanden på grund af Beckys dysfunktionelle adfærd. Næsten hele filmen, som altså er over to timer lang, udspiller sig over fem lange sekvenser, hvor vi ser Beckys forfald, og derefter hendes forsøg på at finde tilbage igen.

Alex Ross Perry er lidt en meget mørk Wes Anderson. Der er samme fokus på at skabe sociale verdener, samme tematik der strejfer det infantiliserede.

Vi er med backstage til tre koncertoptrædener, og derudover er der *en* sekvens i et studie, og *en* ude på landet, hvor en tørlagt Becky forsøger at finde en vej tilbage til livet. Men det er de tre backstage-sekvenser, der er mest iøjnefaldende. Især er lydarbejdet helt uforglemmeligt, hvor lyden af det utålmodige publikum skaber en konstant bunkeragtig summen.

Det føles som om "backstage" er en art underverden, hvor rockmusikere tager stoffer, råber, mister forstanden, præget af sceneangst og et miljø, der holder alle fast i destruktive mønstre. Da endelig Becky beder om hjælp, kan hun godt få det, men altså i et rum, hvor der ligger lange baner hvidt pulver på bordet.



#### LAST AND FIRST MEN

Alex Ross Perry er lidt en meget mørk Wes Anderson. Der er samme fokus på at skabe sociale verdener, samme tematik, der strejfer det infantiliserede.

I ved, hvordan hos Anderson det f.eks. kan være lidt *cute*, at alle på et skib har samme røde hue på, men også lidt mærkeligt og kultagtigt? Ross Perry har lidt det samme, bare med heroin.

*Her Smell* er en gennemarbejdet film, hvor man også skal nyde opvisningen af fake cd-covers under rulleteksterne. Men den er også lang, både i sin helhed, og i hver enkelt af de fem sekvenser, hvor det altså er ret hurtigt at fornemme, at noget er galt.

Den havde gjort sig godt på PIX med et musikinteresseret publikum.

## Last and First Men



En anden for musikpublikummet havde været komponist Jóhann Jóhannsson langfilmsdebut, der desværre også blev hans posthume svanesang. Jóhannsson er ellers mest kendt for dels sine klassiske værker, dels soundtracks til film som *Sicario* og *Teorien om alting*, men han instruerede også både kortfilmen *The End Of Summer*, der for tiden kan ses på MUBI, og så den her.

Begge værker er semidokumentariske og lever i høj grad af den gennemkomponerede lydside. *The End Of Summer* skildrer pingviner på Antarktis i en halv time, hvorimod *Last and First Men* dvæler ved nogle gigantiske skulpturer, fortrinsvis i det tidligere Jugoslavien. Dertil kommer, at Tilda Swinton læser højt fra et science-fiction værk om en fremtidig race af mennesker, der forsøger at komme i kontakt med os.

Begge film er i sort-hvid, begge synes at skildre en nærmest ujordisk verden. De gigantiske statuer er nærmest uforståelige at forholde sig til. De synes ikke at kunne bruges til noget. De synes ikke at have noget formål. Er det store mennesker, som har skabt dem? Er det en ukendt religion? Er det antenner?

Fotograferingen, bl.a. af Sturla Brandth Grøvlen, uddannet i Danmark og fotograf på film som *Før frosten* og *Druk*, går efter det langsommeligt sublime. Det er en af den slags film, hvor man nærmest kan tage ethvert still, og hænge op som en plakat. Men det er så også her det bliver en lille smule for glat til mig.

Den virker som begyndelsen på spændende et værk, der så på den mest tragiske vis aldrig vil blive fortsat endsige afrundet

Jeg kan, lige meget hvor meget jeg tænker over det, ikke helt komme frem til, hvad meningen med Jóhann Jóhannssons filmiske værk skulle forestille at være. Hvilket i og for sig ikke er det store problem: han havde kun lavet halvanden film, og de lader til mest af alt at være fokuseret på æstetik. Det er eksperimenter. Så kan man altid arbejde videre med tematiske interesser senere. Men der er noget musikvideo over det i mine øjne.

Det er en ualmindeligt flot film, som, så vidt jeg ved, fik succes, da den kunne streames på CPH:DOX tidligere på året, og som også har fået enkelte visninger i Grand.

Men det var ikke en film, jeg fik så meget ud af i sig selv. Snarere virker den som begyndelsen på spændende et værk, der så på den mest tragiske vis aldrig vil blive fortsat endsige afrundet. Det kunne have været vidunderligt at følge år efter år, men det kommer ikke til at ske.



PORUMBOIUS "THE WHISTLERS"

## The Whistlers



Som eksempel på, hvor meget glæde man kan få ud af at følge en instruktør gennem tiden, kan nævnes rumænske Corneliu Porumboiu.

Allerede hans debutfilm *12:08 øst for Bukarest* fra 2006 var en stor festival-succes, der vandt Det Gyldne Kamera i Cannes, og såmænd også vandt hovedprisen på hedengangne Copenhagen International Film Festival, hvilket udmøntede sig i dansk distribution. Det var første og sidste gang hans film kom til Danmark uden for festivalsammenhæng.

Men hans omskiftelige og fabulerende værk har gjort stor lykke i festivalsammenhæng. De strenge arthouse-film *Police, adjective* og *When evening falls on Bucharest or Metabolism* trak et vist PIX-publikum, og det andet spor i hans filmografi, [dokumentarer om fodbold](#), trækker overraskende mange mennesker på DOX.

Jeg så *The Second Game* i en ret fyldt sal, selvom det vitterlig bare er en kommenteret optagelse af en fodboldkamp fra 1989, en kamp der ovenikøbet endte 0-0. Men der var fodboldsfans, som syntes, det var spændende.

Jeg synes, det er ekstremt interessant, at de to meget forskellige spor dog kredser om det samme: Om problemet med at skabe fælles forståelse.

Hvad end det drejer sig om at blive enige om regler for fodboldspillet, eller om det handler om sprogdebatter om adjektiver eller asketiske filmregler. Det handler om at skabe enighed, kommunikation, fællesskab. Og Porumboiu er eminent til at finde nye overraskende måder at skildre sit tema på.

Den her gang er det så, som navnet på filmen antyder, folk der fløjter. *The Whistlers* handler helt enkelt om en gruppe mennesker, der kommunikerer ved at fløjte. Meeeee helt så kedeligt er det ikke, for det er altså en gruppe gangstere, der fløjter for at snyde politiet, og filmen er denne gang et overraskende spændende og veldrejet genrestykke.

Vlad Ivanov, mest kendt for at spille dumt svin i film som *4 måneder, 3 uger og 2 dage* og *Police, adjective* har en af sine sjældne hovedroller. Han spiller den korrupte politibetjent Cristi, der pludselig indblandes i et absurd kompliceret plot.

Helt kort fortalt forsøger nogle gangstere vist at stjæle penge fra nogle andre gangstere ved at stikke dem til politiet, men det går galt og alt kører af sporet, og pludselig er det uoverskueligt komplekst. Så er det, at det nok er smartest, hvis man lige lærte et fløjtesprog, så man kunne kommunikere hemmeligt.

## Porumboiu er eminent til at finde nye overraskende måder at skildre sit tema på.

Filmene er fortalt ukronologisk og med et ekstremt stort filmisk overskud. Ud over at være en stor auteur, der konstant overrasker med nye idéer og indsigter, så er Porumboiu bare en skide god instruktør.

Kameraarbejdet er simpelt, men uovertruffent, ekstremt kontrolleret og vellavet, men på *Ocean's 11* måden, hvor det føles, som om man er i hænderne på en rigtig dygtig historiefortæller. Den avancerede plotkonstruktion afvikles fornemt. Slutningen er næsten lige så overrumplende sublim som i Porumboius tidligere *The Treasure*, der blev vist til East by Southeast i Cinemateket.

*The Whistlers* blev vist i hovedkonkurrence i Cannes, efter at Porumboiu ellers har været vist i sidekonkurrencerne. Det er en hans mere lettilgængelige film, om end den også er ekstremt meget på sin egen bølgelængde.

Det skal man være indstillet på. Men det er simpelthen vidunderligt at kunne se den i Danmark. Puroboiu er en af Europas bedste instruktører, simpelthen, og at *The Whistlers* kan streames gør det også til hans lettest tilgængelige film i mere end et årti.

Forhåbentlig, når engang biografverdenen vender tilbage til det normale, bliver det med lidt mere Puroboiu på repertoireet ind imellem.

Indtil det åbner igen kan filmene streames her: <https://blockbuster.dk/sling/filmperler>

---

[LÆS FLERE ARTIKLER AF FREDERIK BOJER BOVÉ HER](#)

---

**Her Smell**  
**135 minutter**

**Last and First Men**  
**70 minutter**

**The Whistlers**  
**97 minutter**

---

*Fotocredit: Promo-fotos fra de enkelte film, topfoto fra Her Smell*

- [FREDERIK BOJER BOVÉ](#)
- [SENESTE ARTIKLER](#)

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på [kronoper.dk](http://kronoper.dk), er dansk redaktør på tidsskriftet *Cinema Scandinavia* og har været programlægger på Copenhagen Architecture Festival.